

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz (sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

w sprawie **R. B.**

skazanego z art. 148 § 2 pkt 4 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 września 2016 r.,

wniosku obrońców skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 2 listopada 2004 r. utrzymującym w mocy

wyrok Sądu Okręgowego w N.

z dnia 18 lipca 2003 r.,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek o wznowienie postępowania,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Wspomnianym wyrokiem Sądu Okręgowego w N. zmienionym przez powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego, R. B. został skazany za 11 przestępstw na kary pozbawienia wolności, w tym za dokonanie w dniu 5 grudnia 1999 r. w Z. wspólnie i w porozumieniu z R. N., zabójstwa A. K. z użyciem broni palnej, na karę 25 lat pozbawienia wolności i karę łączną w tym wymiarze.

Obrońcy skazanego w dniu 29 września 2014 r. złożyli na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 541 k.p.k. i 17 § 1 pkt 6 k.p.k. oraz art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. wniosek o wznowienie postępowania m.in. zakończonego wskazanym wyrokiem Sądu Apelacyjnego.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 30 października 2015 r., IV KO 81/14, oddalił ten wniosek.

W dniu 16 czerwca 2016 r. ci sami obrońcy R. B. na tej samej podstawie prawnej ponowili wniosek o wznowienie postępowania zakończonego powyższym wyrokiem Sądu Apelacyjnego oraz o wstrzymanie wykonania wobec skazanego orzeczonej przez ten Sąd kary łącznej pozbawienia wolności.

Prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnej odpowiedzi wnosił o nieuwzględnienie wniosków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania jest bezzasadny.

- I. Analogicznie jak w pierwszym wniosku, jako podstawę wznowieniową *propter falsa* wskazuje się postanowienie prokuratora Prokuratury Apelacyjnej z dnia 7 maja 2014 r., Ap V Ds. .../14 o odmowie na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. i art. 305 § 1 i 3 k.p.k. wszczęcia śledztwa w sprawie o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. i 236 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i 12 k.k. Ale już w postanowieniu z dnia 15 października 2015 r., IV KO 81/14, Sąd Najwyższy wskazał, przytaczając fragment uzasadnienia postanowienia prokuratora z dnia 7 maja 2014 r., że odstąpił on od szczegółowej merytorycznej oceny zarzutów, jakie zostały sformułowane w pisemnym zawiadomieniu R. B. i następnie w złożonych zeznaniach; co więcej, zaniechał czynności mających na celu procesowe weryfikowanie twierdzeń R. B. „wobec braku legitymacji do prowadzenia jakiegokolwiek postępowania w przedmiotowej sprawie” na skutek upływu okresu przedawnienia (s. 3 postanowienia SN odwołującego się do s. 34 postanowienia prokuratora). Prokurator we wskazanym postanowieniu nie wyraził zatem poglądu, że wyrok skazujący za czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., nie może zapaść z przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., czyli został popełniony, ale doszło do przedawnienia karalności czynu. W razie stwierdzenia już na wstępie

wymienionej przeszkody, uniemożliwiającej wszczęcie postępowania na wnioskodawcy ciąży obowiązek wskazania okoliczności świadczących o dopuszczeniu się przestępstwa w związku z postępowaniem (zob. postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2012 r., III KO 28/12 – OSNKW 2013, z. 1, poz. 10). Podkreślić jednak należy, że okoliczności te muszą jednoznacznie dowodzić, że w związku z postępowaniem (którego dotyczy wniosek o wznowienie) dopuszczono się przestępstwa. Inaczej mówiąc, fakt jego popełnienia w świetle wskazanych przez wnioskodawcę okoliczności nie może budzić wątpliwości. Choć bowiem sąd rozpoznający wniosek dokonuje ustaleń w tej kwestii, to oczywistym jest, że rzeczą tego sądu nie jest przeprowadzenie postępowania co do sprawstwa czynu w ramach postępowania wznowieniowego. Sąd rozpoznaje sprawę o określony czyn na skutek skargi uprawnionego oskarżyciela, zaś tego waloru nie posiada wniosek o wznowienie postępowania. Tymczasem we wniosku ograniczono się do powtórzenia fragmentu uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 31 lipca 2013 r. w sprawie XVIII K .../09, dotyczących innych czynów, twierdząc, że „zapatrywanie prawne” tam wyrażone „ma zastosowanie” dla oceny orzeczeń, których dotyczy niniejszy wniosek o wznowienie postępowania. Pomijając już fakt, że i w pierwszym wniosku o wznowienie był cytowany tenże fragment motywów wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 31 lipca 2013 r., przypomnieć trzeba, iż zapatrywania prawne wiążą sąd tylko w sytuacji określonej w art. 442 § 3 k.p.k., a więc wyrażone przez sąd odwoławczy (kasacyjny – art. 518 k.p.k., wznowieniowy – art. 545 § 1 k.p.k.) w orzeczeniu przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania. Żadne zapatrywania innego rodzaju i innych sądów nie mają charakteru wiążącego (ani automatycznego zastosowania) dla innych sądów, w szczególności sądu rozpoznającego wniosek o wznowienie postępowania. Dotyczy to również fragmentu uzasadnienia pominiętego przez obrońców a przytoczonego w odpowiedzi prokuratora (na dowód wybiórczego podejścia wniosku do uzasadnienia Sądu Okręgowego w W.). Podsumowując, we wniosku nie wskazano żadnych okoliczności świadczących o tym, że w związku z postępowaniem, którego wniosek dotyczy, dopuszczono się przestępstwa.

II. Wniosek upatruje podstawy wznowieniowej *propter nova* w zeznaniach R. N. złożonych w dniu 20 maja 2016 r. w sprawie V K .../14 Sądu Okręgowego w K. Nie posiadają one jednak waloru nowego dowodu wskazującego na to, że R. B. nie popełnił przypisanych mu czynów (art. 540 § 1 pkt 2 lit.a k.p.k.). We wniosku cytowane są fragmenty lakonicznych zeznań R. N., skomentowanych przez obrońców w oderwaniu od jego wyjaśnień złożonych we własnej sprawie II K ../05 Sądu Okręgowego w B., w której R. N. nie tylko nie kwestionował m.in. swej obecności na miejscu zabójstwa A. K., ale utrzymywał, że widział fakt zastrzelenia go przez R. B. Fragmenty zeznań R. N. złożonych w dniu 20 maja 2016 r. przed Sądem Okręgowym w K. pozwoliły zatem na wyrażenie we wniosku jedynie stanowiska, że ujawniły się dowody i okoliczności podważające wiarygodność dotychczas przeprowadzonych dowodów i ustalonych faktów (s. 2), które „uzasadniają wniosek o wznowienie postępowania” (s. 9). A przecież warunkiem wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. jest, aby, jak wspomniano, ujawniły się „nowe... dowody, wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu”. Okoliczność tę należy wykazać we wniosku. Tymczasem, niniejszy wniosek nie sprostął nawet zawartej w nim tezie, że jedyny zaoferowany dowód w postaci zeznań R. N. podważył dotychczas przeprowadzone dowody, w szczególności jego wyjaśnienia. Sąd Najwyższy już w poprzednim postanowieniu – z dnia 90 października 2015 r., IV KO 81/14, przypomniał, od spełnienia jakich warunków uzależnione jest wystąpienie podstawy wznowieniowej *propter nova* (zob. s. 5 tego postanowienia). Pogląd ten pozostaje aktualny, podobnie jak wyrażony w tejże sprawie IV KO 81/14, ale w postanowieniu z dnia 2 czerwca 2015 r. odnośnie do wniosków „z oględzin dokumentów” (zob. s. 352 – 355 tej sprawy), jaki także w niniejszej sprawie został sformułowany.

Na zakończenie wspomnieć należy, że:

- w razie przypisania skazanemu wielu czynów pozostających w zbiegu realnym, we wniosku o wznowienie postępowania konieczne jest wykazanie podstaw wznowieniowych co do każdego z czynów,

- poza uwagą Sądu rozpoznającego niniejszy wniosek musiały pozostać wywody odnoszące się do postanowienia SN z dnia 30 października 2015 r., IV KO 81/14, nie uwzględniające ograniczenia określonego w art. 547 § 1 *in fine* k.p.k. oraz czynności obrońców, które są irrelewantne dla niniejszego postępowania.

Z przytoczonych względów na podstawie art. 544 § 2 k.p.k. i art. 639 k.p.k. orzeczono jak na wstępie.

kc